

Dudás Attila

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA A DÉLVIDÉKEN – 2011

Day of Hungarian Science in Vojvodina – 2011

A Vajdasági Magyar Tudományos Társaság idén is ünnepi tudományos tanácskozást szervezett a magyar tudomány napja alkalmából, mely *A délvidéki magyarság múltja, jelene és jövője* címet viselte. A Társaság a társadalomtudományi szekció tanulmányait dr. Hegedűs Antal emlékének és munkásságának szentelte, aki 2010 végén hunyt el, míg a természettudományi szekció tanulmányait dr. Ribár Béla akadémikusnak, a Társaság első elnökének, aki 2006-ban távozott el közülünk. A társadalomtudományi tanulmányok közösségünk sorsát és sorskérdéseit, délvidéki magyar tudományosságunkat, magyar anyanyelvű és szellemiségű oktatásunkat és kutatásainkat, népünk itthoni helyzetét a múltban és jelenben, jövőképünket, lehetőségeinket, anyaországi és nemzetközi tudományos és társadalmi kapcsolataink ápolását érintették.

Mint minden évben, a tanácskozásnak 2011-ben is Újvidék adott otthont, a Tartományi Kormány harmadik emeleti tanácstermében, november 12-én, 10 órai kezdettel. Az évente rendszeresen megszervezésre kerülő rendezvény kiváló alkalmat nyújt vajdasági és anyaországi kutatóinknak aktuális, egyéni és csoportos kutatásaik és kutatási eredményeik bemutatására.

A tanácskozást dr. Szalma József akadémikus, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia rendes tagja, az MTA doktora, a Társaság elnöke nyitotta meg. A köszöntők során a tanácskozás résztvevőit üdvözölte és a tanácskozást jelenlétével megtisztelte dr. Berényi János, a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnöke, dr. Lengyel László, a Magyar Nemzeti Tanács felsőoktatási és tudományos ügyekkel megbízott tanácsosa és Nikowitz Oszkár, a Magyar Köztársaság belgrádi nagykövete. A tanácskozást levélben üdvözölte dr. Kocsis Károly akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke, valamint dr. Pap Endre akadémikus, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia elnöke.

Az ünnepi köszöntőket két kiemelt plenáris előadás követett. Elsőként dr. Glatz Ferenc akadémikus, az MTA rendes tagja, az MTA Történettudományi Intézetének igazgatója, az MTA volt elnöke tartotta meg *Magyar Tudományosság a Kárpát-medencében és Európában* című előadását. Őt dr. Mezey Barna, az

MTA doktora, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára, az ELTE rektora követte *Új magyar felsőoktatási koncepció* című előadásával.

A kiemelt referátumokat dr. Ribár Béla akadémikus és dr. Hegedűs Antal emlékének szentelt tanulmányok követték. A következő felszólalók méltatták életüket és munkásságukat: dr. Kiss Ernő (nyugalmazott egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Fizikai Kémia és Katalízis Laboratórium, Újvidék) – *Ribár Professor Úr emlékére*; dr. Dušan Lazar (rendkívüli egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Fizika Intézet, Újvidék) – *Prof. dr. Ribár Béla – professor, főnök és munkatárs*; Muhi Béla (okleveles fizikus, Svetozar Marković Gimnázium, a Corvinus Egyetem konzulens tanára, Újvidék) – *Ribár Béla – egy példamutató életpálya*; dr. Pál Tibor (egyetemi docens, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Tanszék, Újvidék) – *Hegedűs Antal, a történész*; Hegedűs Katalin (nemét nyelvtanár a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolán, PhD-hallgató, Szabadka) – *Azért bírállak, mert szeretlek – dr. Hegedűs Antal és a katolikus egyház* és dr. Tóth Lajos (nyugalmazott egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Újvidék) – *Barátaimra emlékezek: Ribár Béla és Hegedűs Antal*.

A kiemelt előadások és a dr. Ribár Bélának és dr. Hegedűs Antalnak szentelt felszólalások után a munka szekciókban folyt – előbb a társadalomtudományi, majd a természettudományi témájú előadások hangzottak el. Az előadások tudományos szakterületek szerinti beosztása nem bontotta meg a tanácskozás plenáris jellegét.

A társadalomtudományi szekció keretében tizenkilenc szerző vett részt referátummal a jogtudomány, az oktatásügy, a történelem, a kisebbségpolitika, a könyvtár- és levéltártudomány és más tudományágak területéről. E szekcióban a következő referátumok szerepeltek: dr. Szalma József akadémikus (az MTA doktora, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia rendes tagja, az MTA doktora, egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Jogtudományi Kar, Újvidék) – *Az új magyar Alaptörvény és a precedensjog*; dr. Szabó Imre (egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, dékán, Szeged) – *Lehet-e perjogi módosításokkal segíteni a vállalkozásokon?*; dr. Prugberger Tamás (az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, professor emeritus, Miskolc) – *A jogi normák a természeti és a társadalmi törvényszerűségek összefüggésrendszerének tükrében*; dr. Bíró György (egyetemi tanár, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Miskolc) – *Bizalmi tartalmú tartós szerződések felmondásának jogszerűsége*; dr. Hegedűs Andrea (egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged) – *A magyar családi jog az új Ptk-ban – A jogterületet érintő főbb változások*; *Visontai-Szabó Katalin* (Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, PhD-hallgató, Szeged) – *Lelki*

betegségek a gondnoksági perekben; dr. Györe Zoltán (rendkívüli egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Tanszék, Újvidék) – *Bácska települései a XIX. század elején – demográfiai vázlat*; dr. Gavrilović Vladan (rendkívüli egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Tanszék, Újvidék), dr. Pál Tibor (egyetemi docens, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Tanszék, Újvidék) – *A bácskai ortodox püspökség összeírása 1823–1844*; mgr. Rontó Bozóki Judit (történelemtanár, Ady Endre Általános Iskola, Torda) – *Történelmi alapfogalmak a vajdasági magyar általános iskolai oktatásban*; Belovai József (nyugalmazott történelemtanár, Szeged–Nagybecskerek) – *Szentkláray Jenő és Dél-Magyarország historizmusa a XIX. század második felében és a XX. század kezdetén*; Mezei Zsuzsanna (levéltáros, Vajdasági Levéltár, Újvidék) – *Az 1944-től kezdődő délvidéki atrocitások adatbázisa mint történeti forrás*; Uri Ferenc (nyugalmazott történelemtanár, Újvidék) – *A magyar iskolák története Szerémségben*; Galambos László (okleveles jogász, Újvidék) – *Tisza Kálmánról: Érdemeit elhallgatták, hibáit kőbe vésték*; Szedmina Livia (angol nyelvtanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, PhD-hallgató, Szabadka) – *John Devoy és az ír függetlenség*; Bálint István (nyugalmazott újságíró, Magyar Szó, publicista, Újvidék) – *Van-e vajdasági–délvidéki magyar identitás?*; mgr. Takács Izabella (tanársegéd, Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, PhD-hallgató, Szabadka) – *Kétnyelvű környezetben élő diákok (szerb és magyar anyanyelvűek) mentális lexikona*; dr. Szőke Anna (néprajzkutató, kulturális antropológus, Debrecen) – *A tér és az idő szakralizációjáról* és dr. Lipeš Josip (egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka) – *Magyar sport és nemzeti identitás a Vajdaságban*.

A természettudományi szekcióban kiemelkedő hazai kutatóink mutatták be aktuális kutatásaik eredményeit a mezőgazdaság, környezetvédelem, műszaki tudományok, fizika, vegytan, valamint az élelmiszer-ipari technológiák területéről: dr. Molnár Imre (nyugalmazott egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Újvidék) – *A földműveléstan fejlődésének története a Vajdaságban*; dr. Berényi János (tudományos tanácsos, egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kutatóintézet, Újvidék) – *Organikus növénynevelés és organikus vetőmagtermesztés*; dr. Könyves Tibor (egyetemi docens, Megatrend Tudományegyetem, Bioélelmiszer-termelői Kar, Topolya) – *A cigája fajta jelene és jövője a Vajdaságban*; dr. Pósa Mihály (egyetemi docens, Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Gyógyszerészeti Tanszék, Újvidék) – *A Shannon-féle entropia, mint molekula deszkriptor a szteroidvázas vegyületeknél*; dr. Szebenyi Anna (egyetemi tanársegéd, Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Gyógyszerészettudományi Tanszék, Újvidék) – *Neuronhálók alkalmazása a gyógyszerfejlesztésben*; dr. Mester Gyula (egyetemi tanár, Szegedi Tudományegye-

tem, Természettudományi és Informatika Kar, Műszaki Informatikai Tanszék, Szabadka) – *Személyi robotikai platformok fejlesztése és alkalmazása*; Simon János (főiskolai tanársegéd, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, PhD-hallgató, Szabadka) – *Mobil mérőállomás navigációja kontrollált mikroklímátikus környezetben*; dr. Putarics Ivánszky Veronika (nyugalmazott egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Meliorációs Intézet, Újvidék) – *Kihasználatlan vízenergia a Vajdaság területén*.

Az említettekén kívül további szerzők jelentették be referátumaikat, de a tanácskozáson indokolt okokból személyesen nem tudtak jelen lenni: Szekeeres Diána (főiskolai tanársegéd, Budapesti Gazdasági Főiskola, Gazdálkodási Kar, Zalaegerszeg, PhD-hallgató, Zalaegerszeg) – *Általános bevezetés a választottbírászkodás világába, betekintés a gazdasági mediáció alkalmazásába a lehetőségek és a szabályozás tükrében*; dr. Rokay Péter (egyetemi tanár, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Tanszék, Újvidék) – *Hegedűs Antal középkori kutatásai*; mgr. Pastyik László (a Tankönyvkiadó Intézet nyugalmazott szerkesztője, Újvidék) – *Hegedűs Antal egyháztörténeti kutatásai*; mgr. Boris Stojkovski (egyetemi tanársegéd, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Tanszék, Újvidék) – *Szabadka a hódoltság korában*; Janjić Ivana (egyetemi tanársegéd, Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Román Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) – *A románok Hegedűs Antal műveiben*; dr. Mészáros Zoltán (történész, Szabadkai Levéltár, Szabadka) – *Egy fontos háttéreseemény a Petőfi brigád történetének megértéséhez (A pettendi epizód és a bolmáni hadművelet összefüggései)*; dr. Somogyi Sándor (nyugalmazott egyetemi tanár, Pannon Egyetem, Georgikon Mezőgazdasági Kar, Keszthely, professor emeritus, Szabadka), Ricz András (Regionális Tudományi Társaság, PhD-hallgató, Szabadka) – *Észak-Vajdaság gazdasági fejlődésének lehetséges forgatókönyvei*; mgr. Muhi B. Béla (egyetemi tanársegéd, Educons Egyetem, Ügyviteli Közgazdaság-tudományi Kar, Újvidék) – *A turizmus és a környezet kölcsönhatásai*; dr. Jolánkai Márton (az MTA doktora, egyetemi tanár, Szent István Egyetem, intézetigazgató, Gödöllő) – *A magyar növénytermesztés élelmiszer- és energiatermelési lehetőségei*.

A délvidéki magyarság múltja, jelene és jövője elnevezésű ünnepi tudományos tanácskozáson negyvenkét referátum hangzott el, illetve ennyit jelentettek be a társadalom- és természettudományok területén folyó kutatásokról, melyeket a Társaság, mint eddig is, külön kötetben fog megjelentetni.